

Vragen voor jou en je team

- Op welke momenten worden er in jullie team democratisch beslissingen genomen?
- Wordt in jullie team bij democratische besluitvorming echt naar elkaar geluisterd? Mag ieders mening er zijn?
- Wat vind jij het belang van het delen van meningen, als er uiteindelijk de meeste stemmen gelden?
- Is het wenselijk om op deze momenten democratisch te beslissen of zou een andere besluitvorming passender zijn? Waarom?
- Hoe beïnvloedt deze vorm van besluitvorming het gedrag, de houding en gevoelens binnen jullie team? En is dit dan een passende manier van besluitvorming?
- Welke informatie geeft bovenstaande over hoe jullie besluiten (willen) nemen en welke actie wenselijk is?

Verder lezen

Voor andere manieren om knopen door te hakken, lees je de kaarten:

- autocratische besluitvorming
- deep democracy bij besluitvorming
- consent vragen
- consensus

Voor verdieping lees je:

Dirksen, G. (2023). *Een besluitvormingsproces met 100% draagvlak. . . bestaat dat?* SBI Formaat.

Endenburg, G., & Van der Meché, P. (2014). *Hoe geef je een lerende organisatie succesvol vorm?* TvOO.

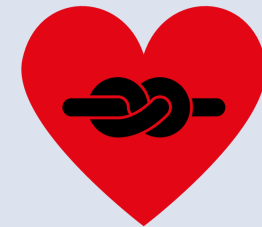
Zuid

Lemniscat Teamklimaat

- Voor onderwijs in beweging -

Democratische besluitvorming

Knopen doorhakken

Wat is democratische besluitvorming?

Bij deze vorm van knopen doorhakken stemt het team gezamenlijk over de beslissing die gemaakt moet worden. De besluitvorming is gebaseerd op het principe van 'de meeste stemmen gelden'. Zodra 51% van de meerderheid voor voorstel A is, wordt voorstel A het besluit (Edenburg & Van der Meché, 2014; Dirksen, 2020). Bij democratische besluitvorming hebben de teamleden het dus voor het zeggen. Teamleden doen rechtstreeks mee aan het nemen van beslissingen en zijn als groep zelf verantwoordelijk voor het besluit.

Het als team delen van de besluitvorming kan leiden tot weloverwogen en goed doordachte beslissingen. Het vraagt echter wel meer tijd en inspanning, omdat er uitgebreide gesprekken nodig zijn voor het nemen van beslissingen, waarbij goed luisteren naar andere standpunten nodig is. Democratische beslissingen zijn vooral effectief in situaties waarin creativiteit, innovatie en betrokkenheid van teamleden belangrijk zijn (Edenburg & Van der Meché, 2014). Nadeel is dat teamleden die voor het andere standpunt waren, zich niet kunnen vinden in de beslissing.

Voordelen

- Alle teamleden hebben inspraak en de stem van iedereen telt.
- Alle teamleden weten hoe een besluit tot stand is gekomen.
- Vraagt niet zoveel tijd en inspanning als deep democracy en consensus.

Nadelen

- De wijsheid van de minderheid wordt niet gebruikt.
- Niet alle betrokkenen zijn het uiteindelijk eens met de genomen beslissing, wat kan leiden tot een niet naleven van de beslissing.
- Deze manier van besluitvorming vraagt meer tijd en inspanning dan een autocratisch besluit.

Voorbeeld

De resultaten voor rekenen zijn afgelopen jaren gedaald. Het team heeft daarom besloten voor een nieuwe rekenmethode te kiezen. Een werkgroep heeft verschillende methoden verkend. Er zijn verschillende experimenten gedaan met twee verschillende aanpakken. De resultaten zijn gedeeld met het team en er is ook onderling veel gesprek gevoerd. Uiteindelijk moet er besloten worden: Kiezen we voor een rekenmethode met stapsgewijze instructie die continu terugkerend is of kiezen we voor een methode die vanuit een onderzoekende houding werkt? Het team besluit te stemmen: de meeste stemmen gelden. Een nipte meerderheid is voor de methode met strikte stapsgewijze instructie. Ieder moet dus daarmee aan de slag.

Op de langere termijn blijkt dit nog niet zo eenvoudig, omdat een aantal teamleden in de eigen groep een andere aanpak hanteert.